

Bakgrunn

Krigen i Ukraina har bidratt til å ytterligere forverre en allerede utfordrende situasjon i energimarkedene globalt. I Europa er markedene svært urolige. Høye CO2-priser, svært høye priser på kull og gass som følge av bortfall av russisk gass gir høye og volatile priser på strøm. I Norge gir lavere magasinfylling enn normalt utsikter til en presset situasjon i kraftmarkedet også vinteren 22/23.

De ekstraordinært høye energiprisene har skapt økt oppmerksomhet, engasjement og bekymring om energiprisene spesielt og energipolitikken generelt.

Arbeiderpartiets energipolitikk er nedfelt i partiprogrammet og regjeringens prioriteringer er nedfelt i Hurdalsplattformen. Tilgang på rikelig med ren og rimelig kraft har i årtier gitt norske husholdninger forutsigbarhet og vært en av de fremste konkurransefortrinnene til industrien. For Arbeiderpartiet er det viktig å møte denne situasjonen på en måte som sikrer god forsyningssikkerhet, effektiv styring av kraftsystemet og som skjermer innbyggere og næringslivet fra de høyeste prisene.

Regjeringen har levert tiltak for å sikre at vi har nok kraft til vinteren og for å skjerme husholdningene for de ekstraordinært høye strømpriser. I tillegg jobber vi sammen med partene i arbeidslivet for å finne tiltak for utsatte bedrifter og har satt ned en energikommisjon som skal se på løsninger på mellomlang og lang sikt. Situasjonen vi står i aktualiserer behovet for en tydelig sosialdemokratisk energipolitikk.

Sentralstyret har satt ned et partiinternt energiutvalg for å gjennomgå partiets energipolitikk i lys av den endrede situasjonen i kraftmarkedet og utfordringene det stiller oss overfor. Energiutvalget skal jobbe parallelt med regjeringens energikommisjon, og utforme forslag som vil behandles på Arbeiderpartiets landsmøtet i 2023. Energiutvalget ønsker innspill fra partiorganisasjonen.

1. En sosialdemokratisk energipolitikk

En sosialdemokratisk energipolitikk for vår tid må svare på hvordan vi løser de samfunnsmessige utfordringene knyttet til blant annet behovet for økt kraftproduksjon, prisøkningen og konsekvensene det får for innbyggerne, stigende etterspørsel og energiomstillingen vi står overfor, og samtidig som vi når våre klimamål og ivaretar viktige miljøhensyn. Vi skal kutte norske utslipp med 55 prosent mot 2030. Dette klimamålet er rammen for Arbeiderpartiets energipolitikk. Vår politikk hviler på noen grunnleggende forutsetninger; at naturressursene tilhører fellesskapet, offentlig eierskap og en sterk demokratisk forankring.

Spørsmål:

- Hva er de største utfordringene i strøm- og kraftmarkedet i dag?
- Hva er de viktigste prinsippene som skal ligge til grunn for Arbeiderpartiets energipolitikk?

2. Fornybar energi

Arbeiderpartiet har stått for en ansvarlig forvaltning av felles naturressurser og utbygging av fornybar energi. Offentlig eierskap til våre kraftressurser har gjort at Norge har tjent milliarder, bygget ut velferdsstaten og sikret oss overskudd av elektrisk kraft. Norge har hatt en økende kraftutveksling med

våre naboland siden 1960-tallet. Det har styrket forsynings sikkerheten vår, og hindret utbygging av overdreven og ulønnsom kapasitet av kraftproduksjon og strømnnett her hjemme.

Skal vi klare å løse klimakrisen og samtidig produsere nok energi til å holde strømprisene lave, trengs det en storstilt utbygging av fornybar energi. Skal vi utvikle ny, kraftintensiv industri er det avgjørende at Norge bygger ut våre fornybare energiressurser som sikrer kraftoverskudd i normalår.

Spørsmål:

- Hvordan skal vi sikre at det produseres nok fornybar energi til å dekke behovet i årene fremover?
- Hvordan skal vi produsere mer fornybar energi samtidig som vi hensyntar natur og lokalmiljø?

3. Prisen på strømmen

Vi har i 2021 og 2022 opplevd uvanlig høye strømpriser, som treffer norske husholdninger hardt og slår sosialt urettferdig ut. Folk og familier med lite fra før, blir hardest rammet. Arbeiderpartiet og regjeringens svar har vært å avhjelpe den akutte situasjonen på kort sikt, og starte det nødvendige arbeidet på lengre sikt.

Det økte energibehovet i forbindelse med elektrifiseringen av samfunnet gjør blant annet at vi på flere områder må bruke mindre strøm enn i dag, og bruke den på en smartere måte. Lave energikostnader i produksjon har historisk vært et konkurransefortrinn for norsk næringsliv og norsk industri i konkurranse med andre land. Med mer synkroniserte priser i det europeiske markedet kan dette fortrinnet reduseres kraftig og dermed true konkurransedyktigheten til norske bedrifter, og flytte produksjon ut av landet til land med dårligere lønns- og arbeidsvilkår.

Spørsmål:

- Hvordan kommer vi gjennom denne ekstraordinære situasjonen på en måte som sikrer at folk har råd til å betale?
- Hvordan sikrer vi forutsigbarhet og gode rammevilkår, og at tilgang og pris på energi fortsatt forblir et konkurransefortrinn for norske bedrifter og produksjon i Norge?
- Hva skal til for at både husholdninger og næringsliv/industri blir mer energieffektive?
- Hvordan sikre vi at energieffektiviseringstiltak er tilgjengelig for alle, uavhengig av størrelsen på lommeboka?

4. Kraftoverskudd og verdiskapning

Kraftoverskudd skal bidra til økt verdiskapning og sysselsetting i norsk industri. Den sterke internasjonale veksten i fornybar energi skaper store eksportmuligheter for Norge innen nye grønne verdikjeder som, hydrogen, havvind, biobasert prosessindustri, batteriteknologi og maritim transport.

Spørsmål:

- Hvordan når vi målsettingene om at kraftoverskuddet bidrar til økt verdiskapning og sysselsetting?

Veien videre

Vi vil gjerne at dere peker på både utfordringer og løsninger på temaene over. Har dere andre innspill eller spørsmål som ikke passer inn under disse punktene kan dere naturligvis sende det inn.

Har dere spørsmål eller andre innspill så ta gjerne kontakt.

Innspill sendes til: innspill@arbeiderpartiet.no

Frist for innspill: 30. september 2022.

Kontaktinfo for spørsmål:

Øyvind Grøslie Wennesland: oyvind.groslie.wennesland@arbeiderpartiet.no

På vegne av Energiutvalget

Kari Nessa Nordtun

Leder